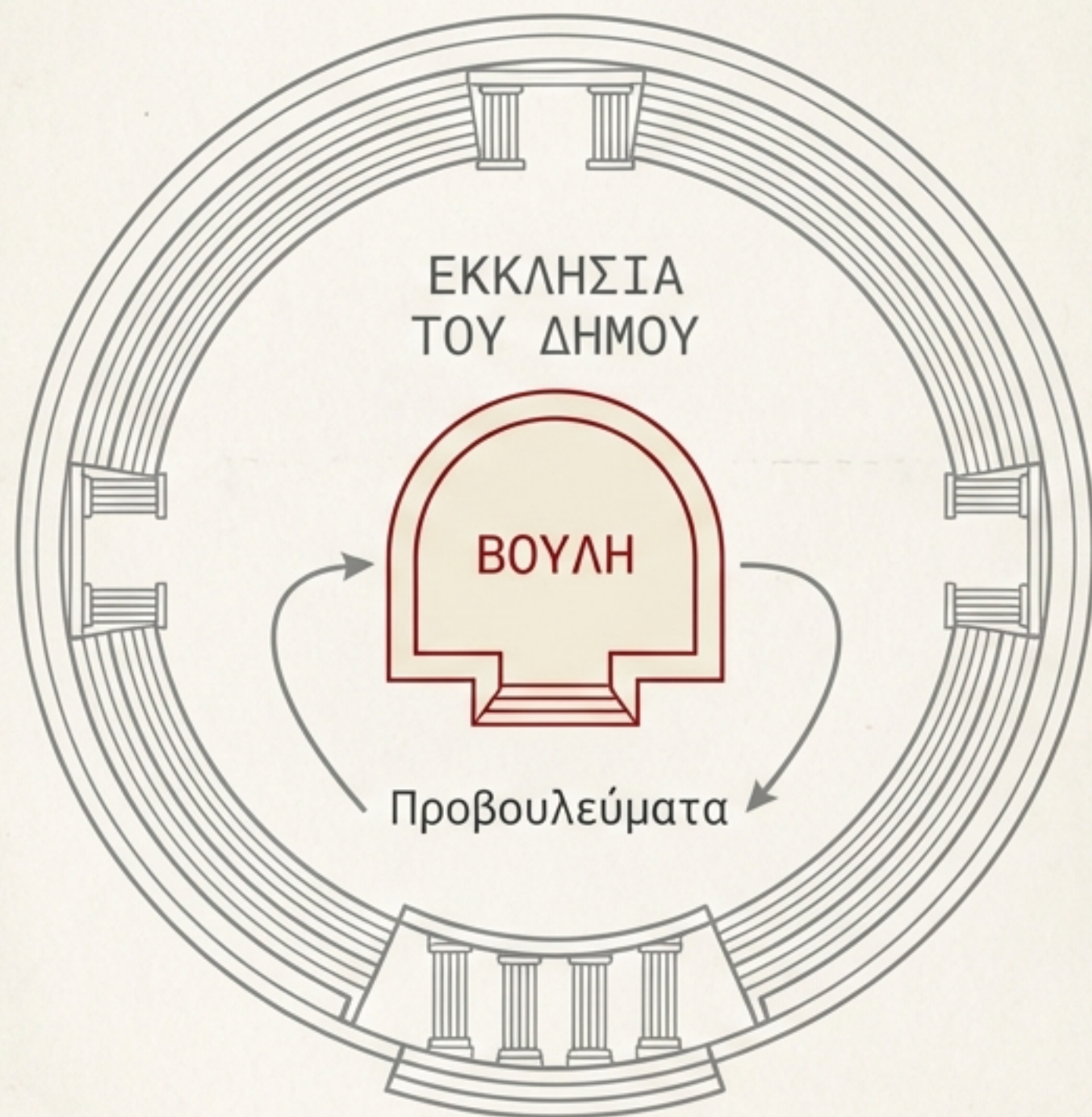

ΥΠΟΘΕΣΗ: ΜΑΝΤΙΘΕΟΣ

Ανάλυση μιας αθηναϊκής δικανικής
υπεράσπισης (403 π.Χ.)

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ: Η ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ 500

Σύνθεση: 500 μέλη (50 από κάθε φυλή), κληρωτοί πολίτες άνω των 30 ετών με δημοκρατικά φρονήματα.

Ρόλος: Το κυριότερο νομοθετικό, διοικητικό και δικαστικό σώμα της Αθήνας.

Βασική Αρμοδιότητα (στην υπόθεση αυτή): Η «δοκιμασία», δηλαδή η έγκριση των εκλεγμένων αρχόντων και βουλευτών πριν αναλάβουν τα καθήκοντά τους. Η ομιλία του Μαντιθέου γίνεται σε αυτό το πλαίσιο.

Ο ΚΑΤΗΓΟΡΟΥΜΕΝΟΣ ΚΑΙ ΤΟ ΚΑΤΗΓΟΡΗΤΗΡΙΟ

ΠΡΟΦΙΛ ΚΑΤΗΓΟΡΟΥΜΕΝΟΥ

Όνομα: Μαντίθεος

Στόχος: Διεκδικεί μια θέση στη Βουλή των 500.

Εμπόδιο: Δημόσια κατηγορία που αμφισβητεί την πίστη του στη δημοκρατία.

ΤΟ ΚΑΤΗΓΟΡΗΤΗΡΙΟ

Κατηγορία: Υπηρέτησε στο σώμα των ιππέων («ἵππευσεν») κατά την περίοδο της ολιγαρχικής τυραννίας των Τριάκοντα.

Συνεπαγωγή: Η κατηγορία υπονοεί ενεργό συνεργασία με το αντιδημοκρατικό καθεστώς που ανέτρεψε τη δημοκρατία μετά τον Πελοποννησιακό Πόλεμο.

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΗ ΑΓΟΡΕΥΣΗ: Η Αυτοπεποίθηση ως Στρατηγική

«Εγὼ γὰρ οὕτω σφόδρα ἑμαυτῷ πιστεύω, ὥστ' ἐλπίζω καὶ εἴ τις πρὸς με τυγχάνει ἀηδῶς διακείμενος, ἐπειδὰν ἐμοῦ λέγοντος ἀκούσῃ περὶ τῶν πεπραγμένων, μεταμελήσειν αὐτῷ καὶ πολὺ βελτίω με εἰς τὸν λοιπὸν χρόνον ἡγήσεσθαι.»

Analysis

- Μετατρέπει την κατηγορία από απειλή σε ευκαιρία για να αποδείξει την αξία του.
- Δηλώνει την πεποίθηση ότι τα ίδια τα γεγονότα της ζωής του θα πείσουν ακόμα και τους εχθρούς του.
- Θέτει τον πήχη ψηλά: δεν ζητά απλώς αθώωση, αλλά και αναγνώριση του ήθους του.

Η ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΥΠΟΣΧΕΣΗ: Οι Δύο Πυλώνες της Υπεράσπισης

πρῶτον δὲ ἀποδείξω ὡς οὐκ ἵππευον ἐπὶ τῶν τριάκοντα,
οὐδὲ μετέσχον τῆς τότε πολιτείας.

«Πρώτα, λοιπόν, θα αποδείξω ὅτι δεν ἤμουν ιππέας κατά την περίοδο
των Τριάκοντα, ούτε συμμετείχα στο πολίτευμα που ἴσχυε τότε.»

ΑΠΟΔΕΙΚΤΙΚΟ ΣΤΟΙΧΕΙΟ Α: Το Άλλοθι της Απουσίας

Ο πατέρας μάς
έστειλε στον Πόντο,
στην αυλή του
Σάτυρου.

Παραμείναμε στο εξωτερικό.
Δεν ήμασταν παρόντες ούτε
στην κατεδάφιση των τειχών
ούτε στην αλλαγή του
πολιτεύματος.

Επιστρέψαμε στην
Αθήνα **πέντε ημέρες**
πριν οι δημοκρατικοί
της Φυλής καταλάβουν
τον Πειραιά.

Πριν την ήττα
στον Ελλήσποντο

Κατά τη διάρκεια
της τυραννίας

Η Επιστροφή

Η απουσία μου κατά την κρίσιμη περίοδο
καθιστά τη συμμετοχή μου αδύνατη.

ΑΝΑΛΥΣΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ: Η Λογική Πίσω από το Άλλοθι

Argument 1: Η Λογική του Επανερχόμενου

«Γιατί κάποιος που επιστρέφει σε μια τόσο ταραγμένη περίοδο να επιθυμεί να συμμετάσχει στους “κινδύνους των άλλων”;» (§5)

Δείχνει το παράλογο του να συνταχθεί εθελοντικά με ένα καθεστώς στα πρόθυρα της κατάρρευσης.

Argument 2: Η Λογική των Τυράννων

«Γιατί οι Τριάκοντα, που δεν εμπιστεύονταν ούτε τους δικούς τους συνεργάτες, να παραχωρήσουν εξουσία σε κάποιον που ήταν απών και δεν τους είχε βοηθήσει σε τίποτα;» (§5)

Αποδεικνύει ότι η κατηγορία δεν είναι λογική ούτε από την πλευρά του καθεστώτος.

ΑΠΟΔΕΙΚΤΙΚΟ ΣΤΟΙΧΕΙΟ Β: Η Αναξιοπιστία του Επίσημου Καταλόγου

«**Ἐκ μὲν τοῦ σανιδίου τοὺς ἱππεύσαντας σκοπεῖν εὖηθές ἐστιν.**»
(«Εἶναι ανόητο να εξετάζει κανείς τους ιππεῖς από τον επίσημο κατάλογο.»)

Reasons for Unreliability**:

- **Παραλείψεις:** «Πολλοί από αυτούς που ομολογούν ότι υπηρέτησαν στο ιππικό δεν περιλαμβάνονται στον κατάλογο.»
- **Λανθασμένες Εγγραφές:** «Κάποιοι που αποδεδειγμένα απουσίαζαν στο εξωτερικό είναι εγγεγραμμένοι σε αυτόν.»

ΑΠΟΔΕΙΚΤΙΚΟ ΣΤΟΙΧΕΙΟ Γ: Η Αδιάψευστη Απόδειξη

The Superior Record: Ο κατάλογος που συνέταξαν οι φύλαρχοι *μετά* την αποκατάσταση της δημοκρατίας.

1. **Εντολή της Βουλής:** Οι φύλαρχοι διατάχθηκαν να καταγράψουν όσους υπηρέτησαν στο ιππικό.

2. **Σκοπός:** Για να εισπραχθούν από αυτούς οι οικονομικές εισφορές (‘καταστάσεις’).

3. **Παράδοση:** Οι κατάλογοι παραδόθηκαν στους συνδίκους για την είσπραξη.

The Challenge: «Κανείς δεν μπορεί να αποδείξει ότι το όνομά μου παραδόθηκε από τους φυλάρχους, ότι παρουσιάστηκε στους συνδίκους, ή ότι πλήρωσα την εισφορά.»

ΑΝΑΛΥΣΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ: Γιατί Αυτή η Απόδειξη Είναι Ισχυρότερη;

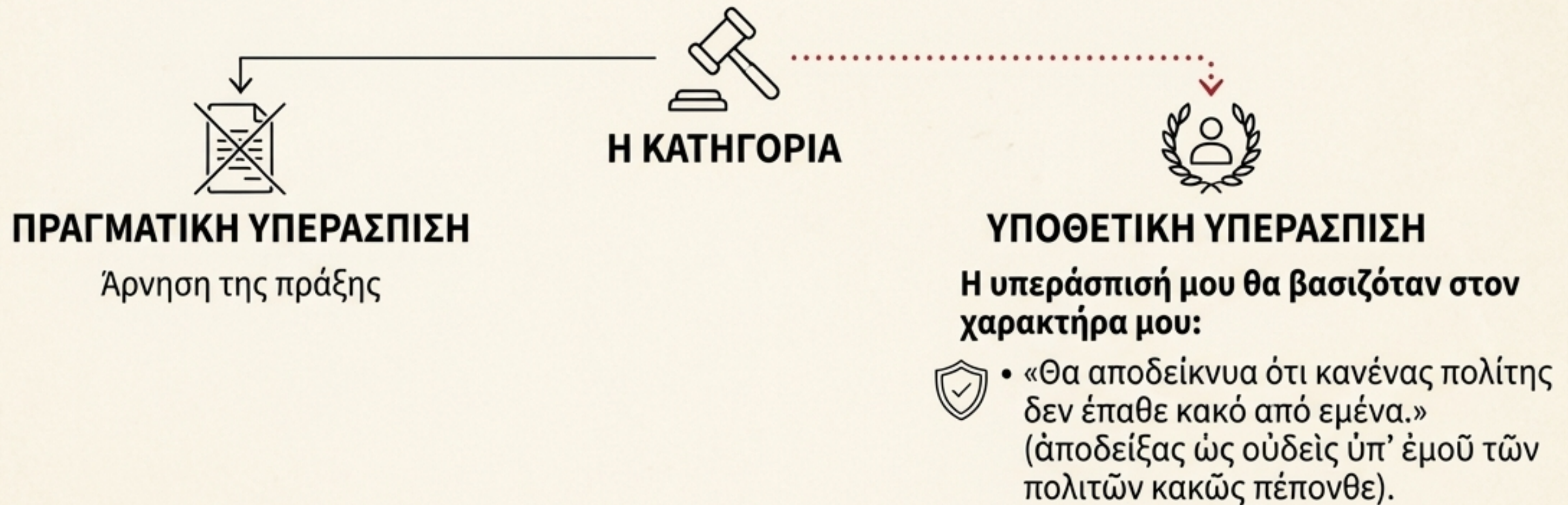
Core Logic: Το οικονομικό κίνητρο διασφαλίζει την ακρίβεια.

«Ήταν αναγκαίο για τους φυλάρχους, αν δεν κατονόμαζαν αυτούς που όφειλαν τις εισφορές, να πληρώσουν οι ίδιοι το πρόστιμο.»(`άναγκαῖον ἦν τοῖς φυλάρχοις... αὐτοῖς ζημιοῦσθαι.`)

Conclusion: Αυτός ο κατάλογος (ἐκείνοις τοῖς γράμμασιν) είναι πολύ πιο αξιόπιστος από το σανίδιον, από το οποίο ήταν εύκολο να διαγραφεί κανείς.

Η ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΥΠΕΡΑΣΠΙΣΗ: «Και αν Ακόμη Υπηρετούσα...»

Hypothetical Stance: «Δεν θα το αρνιόμουν σαν να είχα κάνει κάτι φοβερό.»
(οὐκ ἂν ἦν ἔξαρκος ὡς δεινόν τι πεποιηκώς)

Rhetorical Effect: Δείχνει ότι, ακόμη και στο χειρότερο σενάριο, το **ήθος** του θα τον **δικαίωνα**. Μετατοπίζει την εστίαση από την πράξη (ιππεία) στις **συνέπειές της** (καμία βλάβη).

ΤΟ ΔΕΔΙΚΑΣΜΕΝΟ: Η Στάση της Ίδιας της Βουλής

Ο Μαντίθεος υπενθυμίζει στη Βουλή τις δικές της αποφάσεις.

Evidence from the Council's Actions (§8):

- Πολλοί πρώην ιππείς είναι ήδη βουλευτές:
`πολλοὺς μὲν τῶν τότε ἵππευσάντων βουλευόντας`

- Πολλοί έχουν εκλεγεί σε ανώτατα αξιώματα:
`πολλοὺς δ' αὐτῶν στρατηγοὺς καὶ ἱππάρχους
κεχειροτονημένους`

**Γιατί να κριθώ εγώ με διαφορετικά, αυστηρότερα κριτήρια
από τόσους άλλους που ήδη εμπιστεύεστε;**

ΤΟ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟ ΚΙΝΗΤΡΟ: Αποκαλύπτοντας το Ψεύδος

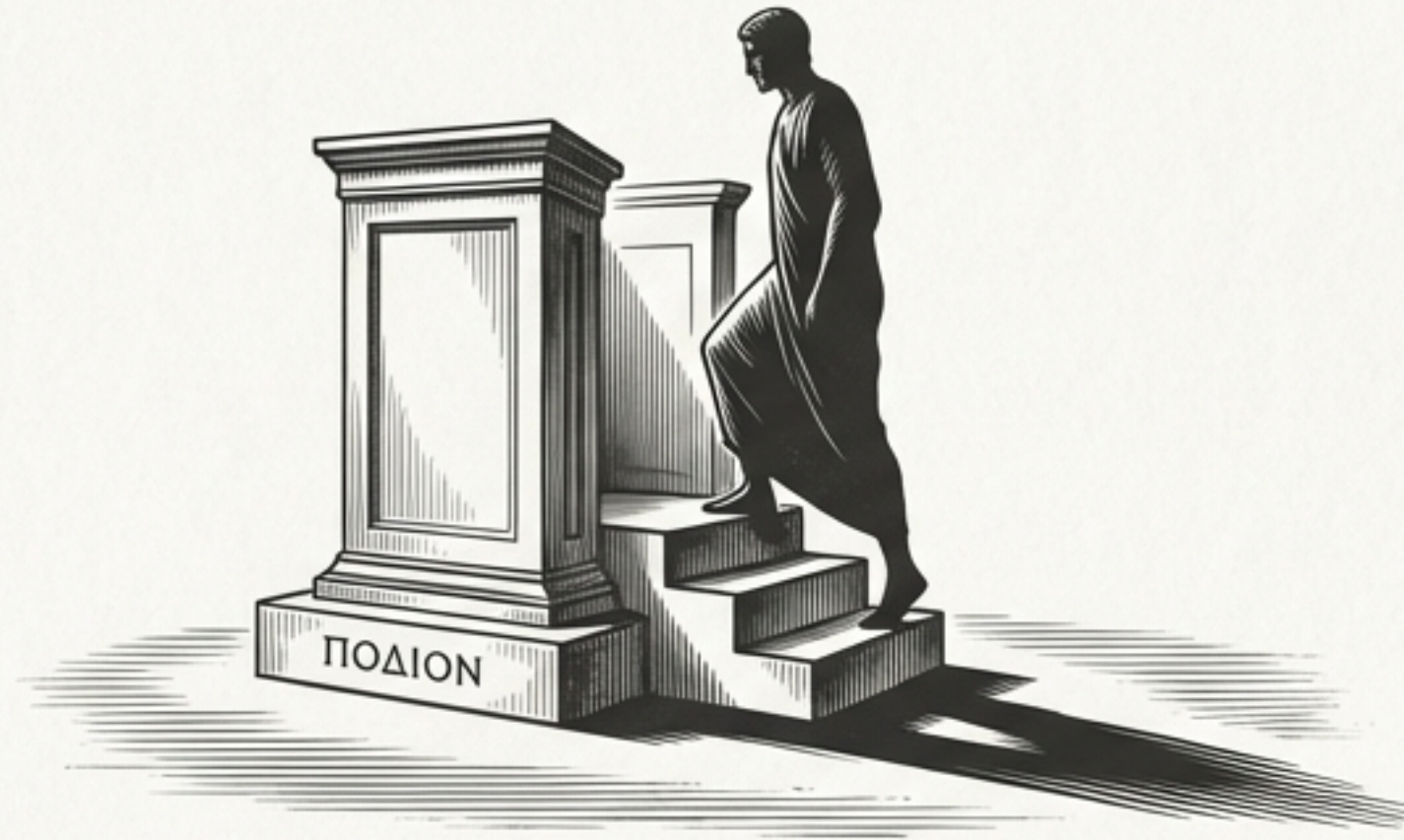
«Να μη νομίζετε ότι κάνω αυτή την απολογία για κανέναν άλλο λόγο, παρά μόνο επειδή τόλμησαν τόσο ξεδιάντροπα να με συκοφαντήσουν.»
(...ὅτι περιφανῶς ἐτόλμησάν μου καταψεύσασθαι.)

****Strategic Shift**** ➡

➡ **From Defense to Offense:** Η δίκη δεν αφορά πλέον την ενοχή του Μαντιθέου, αλλά την **κακοήθεια** των κατηγορών.

➡ **The Real Goal:** Να αποδείξει ότι οι αντίπαλοί του είναι συκοφάντες και ψεύτες, ανάξιοι της εμπιστοσύνης της Βουλής.

Η ΚΟΡΥΦΩΣΗ: Η Κλήση του Μάρτυρα

`Ανάβηθι δέ μοι καὶ μαρτύρησον.'

(Ανέβα, λοιπόν, για χάρη μου στο βήμα και κατάθεσε.)

****The Action*:** Ο μάρτυρας καλείται να ανέβει στο «πόδιον», ένα μικρό βάθρο, για να καταθέσει.

***The Purpose*:** Να επιβεβαιώσει το κρισιμότερο στοιχείο της υπόθεσης: την ακριβή ημερομηνία επιστροφής του Μαντιθέου στην Αθήνα, επισφραγίζοντας το άλλοθί του.

Η ΥΠΟΘΕΣΗ ΣΤΑ ΧΕΡΙΑ ΣΑΣ: Η Τελική Κρίση

- ✓ **Το Άλλοθι:** Αδιάσειστο, επιβεβαιωμένο από μάρτυρα.
- ✓ **Αποδεικτικά Στοιχεία Κατηγορίας:** Ο κατάλογος (‘σανίδιον’) αποδείχθηκε αναξιόπιστος.
- ✓ **Αποδεικτικά Στοιχεία Υπεράσπισης:** Ο κατάλογος των φυλάρχων τον αθώνει.
- ✓ **Κίνητρα Κατηγόρων:** Αποκαλύφθηκε η κακόβουλη συκοφαντία (‘καταψεύσασθαι’).

****The Final Request (from §3)****

Ο Μαντίθεος δεν ζητά μόνο την έγκρισή του, αλλά και την ηθική καταδίκη των αντιπάλων του.

“...δέομαι ὑμῶν ἐμὲ μὲν δοκιμάζειν, τούτους δὲ ἡγεῖσθαι χείρους εἶνα.” (Σας παρακαλώ, εμένα να εγκρίνετε, και αυτούς να τους θεωρήσετε χειρότερους ανθρώπους.)

